

Uavhengigheten og tilliten til kontrollutvalget må ivaretas

Kommunal Rapport 15.12.2021, Anne-Karin Femanger Pettersen, generalsekretær i Forum for Kontroll og Tilsyn

Det vil undergrave kontrollutvalgets uavhengighet og tillit hvis kommunens ledelse skal gis tilgang til utvalgets arkiv.

I Kommunal Rapport 16. november [svarer KS-advokatene Frode Lauareid og Geir S. Winters](#) på mitt debattinnlegg der jeg [spør om det er trygt å varsle til kontrollutvalget](#) (29. september).

Kontrollutvalget mottar varsler, og det må vi forholde oss til.

Vi er enige om at kommunene må etablere et trygt varslingssystem. Andelen som frykter gjengjeldelse ved varsling, er altfor høyt. Kontrollutvalgene får tidvis også inn henvendelser om at varslingsrutiner ikke fungerer i kommunene.

Lauareid og Winters mener det er vanskelig å se noe reelt behov for involvering fra kontrollutvalgets side i varslingssaker når det er flere andre varslingskanaler.

Det var heller ikke mitt poeng. Kontrollutvalget skal ikke være en del av kommunens varslingssystem.

Rita Holberg, leder av kontrollutvalget i Fredrikstad, [argumenterer godt for det i sitt innlegg](#) (29. november). Det er kontrollutvalgets rolle å undersøke om kommunens varslingsordning er forsvarlig. Da kan ikke utvalget være en del av det systemet som skal kontrolleres.

Men kontrollutvalget *mottar* varsler, og det må vi forholde oss til. Et varsel kan også inneholde andre opplysninger som er relevante for kontrollutvalget.

Kontrollutvalgene er vel kjent med at ansvaret for å behandle varsel og følge dette opp tilligger andre. Det utelukker ikke at kontrollutvalget og sekretariatet kan påse at varselet kommer til rett adresse uten ugrunnet opphold. Sekretariat og kontrollutvalg vil tvert imot være de beste garantister for at dette skjer.

Uansett om det mottatte varselet gir grunnlag for kontrollhandlinger eller ikke, foregår det en form for saksbehandling når kontrollutvalget mottar en henvendelse om en varslingssak. Henvendelsen skal journalføres og arkiveres på ordinært vis hos kontrollutvalgets sekretariat.

Forum for kontroll og tilsyn (FKT) og Norges Kommunerevisorforbund har spurt departementet om sekretariatene kan vise til arbeidsmiljølovens § 2A-7 om taushetsplikt ved ekstern varsling til offentlig myndighet, for å unngå at varslers identitet og andre personopplysninger blir kjent internt i kommunen.

Denne bestemmelsen krever taushetsplikt også overfor sakens parter (kommunen) og deres representanter (kommunens advokat). Det vil i så fall gi varsler større trygghet. Vi venter fortsatt på svar fra Arbeids- og sosialdepartementet.

Kontrollutvalgets uavhengighet er prinsipiell og knytter seg ikke bare til varslingssaker.

Lauareid og Winters viser til at kontrollutvalget etter loven er en del av kommunen, og dermed et internt organ.

Kontrollutvalget er først og fremst kommunestyrets kontrollorgan. Valg til kontrollutvalget er underlagt strenge valgbarhetsregler. Uavhengighet for kontrollutvalget og sekretariat er et viktig prinsipp i kontrollarbeidet.

Det skal være vanntette skott mellom sekretariatet og kommunedirektøren. I praksis betyr det blant annet at kontrollutvalgets arkiv organiseres separat fra kommunens.

Det vil undergrave kontrollutvalgets uavhengighet og tillit hvis kommunens ledelse skal gis tilgang til arkivene gjennom unntaksbestemmelsene om taushetsplikt i forvaltningsloven.

FKT kan således ikke se at det reises noen prinsipielle betenkeligheter i saker hvor kontrollutvalget mottar et varsel, og ekspederer dette videre for oppfølging.

Meninger i debattinnlegg står for skribentens regning.